

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ »
ДЛЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
ОС «МАГІСТР»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 242 «ТУРИЗМ»**

Автор: к.е.н., ст.викладач Осипенко К.В.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту протокол «28» серпня 2020 року

№ 1

МАРІУПОЛЬ - 2020

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту

В.С. завідувача кафедри менеджменту
Валабаниць А.В.
«28» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОДНП 1.2.3 МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ

Освітньо-професійна програма «Туризм»
спеціальність 242 «Туризм»
Освітній ступінь Магістр
факультет економіко-правовий

2020-2021 рік

Робоча програма «Міжнародний туризм»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів
Напряму 242 «Туризм»

Розробник: Осипенко К.В., к.е.н., ст.викладач
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

В.о. завідувача кафедри менеджменту

 Балабаниць А.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) Форма здобуття вищої освіти	заочна Форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Нормативна	
Модулів – 2	ОПП: «Туризм» Спеціальність: 242 __ «Туризм» _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>реферативне дослідження.</u>		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	ОС: Магістр	Лекції	
		24 год.	
		Практичні, семінарські	
		26 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		98 год.	
		Індивідуальні завдання	
2			
Вид контролю			
<i>екзамен</i>			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 50 год. / 100 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є поглиблення і розширення теоретичних знань, вмінь та практичних навичок студентів у питаннях методології здійснення досліджень світових туристичних потоків, тенденцій їх формування та організації інституційного регулювання розвитку міжнародного туризму.

Завданнями вивчення дисципліни є забезпечення науково-методичного підґрунтя опанування студентами основних інструментів управління проектами в туристичній організації.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Міжнародний туризм» спрямована на опанування наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

- Діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку.
- Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
- Уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Методології туризму та рекреації (туризмології) і застосовувати їх у професійній діяльності.
- Здатність використовувати методи наукових досліджень у сфері туризму та рекреації
- Розуміння завдань національної та регіональної туристичної політики та механізмів регулювання туристичної діяльності.
- Здатність до організації та управління туристичним процесом на локальному та регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному підприємстві.
- Здатність розробляти та сприяти упровадженню регіональних програм розвитку сталого туризму.
- Розуміння механізмів взаємодії суб'єктів світового та національного туристичного ринків і положень соціально-відповідального бізнесу в туризмі та рекреації.
- Здатність до управління інформацією.
- Здатність до підприємницької діяльності на національному та міжнародному туристичному ринку.
- Здатність до соціальної та академічної мобільності в сфері туристичної діяльності.
- Здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності.
- Знати особливості розміщення та використання рекреаційних ресурсів, оцінювати туристичний потенціал з урахуванням особливостей сегментів туристичного ринку та видів туризму.

Дисципліна використовується для формування наступних програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки магістра за спеціальністю 242 «Туризм» (ОПП «Туризм») у Маріупольському державному університеті:

- Здатність розуміти і застосовувати на практиці теорії та методологію системи наук, які формують туризмологію.
- Знання закономірностей, принципів та механізмів функціонування туристичного ринку.
- Здатність оцінювати кон'юнктуру туристичного ринку, інтерпретувати результати дослідження та прогнозувати напрями розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері рекреації і туризму.
- Практикувати використання іноземних (ної) мов (мови) у професійній діяльності.
- Проводити дослідження туристичного ринку та оцінювати перспективи його розвитку у цілому та у рамках окремих видів туризму / географічних напрямів

Передумови для вивчення дисципліни.

Дисципліна «Міжнародний туризм» вивчається після вивчення дисциплін «Бренд-менеджмент у туризмі», «Іноземна мова у професійному середовищі», «Міжнародне право».

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати: знати тенденції розвитку міжнародного туризму; особливості ринку міжнародного туризму; особливості та структури індустрії міжнародного туризму, державного регулювання міжнародної туристичної діяльності, основних елементів та принципів новітніх технологій у міжнародному туризмі;

вміти: впроваджувати сучасні технології в міжнародний туризм, моделі сучасного розвитку туристичних підприємств, міжнародний та вітчизняний досвід формування; робити вибір напрямів і варіантів розвитку туристичних підприємств у нестабільному ринковому середовищі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико методологічні та організаційно – правові аспекти туристської діяльності у глобальному середовищі

Тема 1. Сутність, класифікація і фактори розвитку туристичного бізнесу.

Предмет і завдання курсу. Поняття, цілі і функції туризму. Економічне значення туризму, роль туризму в світовій економіці і в економіці окремих країн: доходи, інвестиції, зайнятість, розвитку супутніх галузей. Класифікація, види та форми туризму. Ознаки, що об'єднують туристів і екскурсантів у категорію відвідувачів. Фактори розвитку туризму. Класифікація і характеристика видів туризму

Тема 2. Методика визначення специфіки міжнародної туристичної діяльності.

Туристське підприємство в структурі розвитку сучасного туризму: особливості відкриття та функціонування. Організаційно-правові аспекти відкриття туристичного підприємства. Кадровий менеджмент в організації індустрії туризму. Внутрішнє та зовнішнє середовище турфірми. Поняття і основні функції туроператора. Класифікація та види туроперейтинга і туроператорів.. Стандарти туристського обслуговування. Туристська політика держави. Громадські об'єднання в туризмі. Міжнародні туристські організації і їх внесок в розвиток туризму. Міжнародні акти, що регулюють туристську діяльність. Всесвітній кодекс етики в туризмі як основа формування відносин в туристській сфері. Концепція сталого розвитку туризму і її значення для сучасної індустрії туризму.

Тема 3. Сутність та економічні засади міжнародного туризму в контексті сучасної глобалізації.

Глобалізація та її причини. Процеси економічної глобалізації та їх вплив на зміни у міжнародному туризмі. Політичний, економічний і географічний підходи до аналізу сучасного стану міжнародного туризму. Чинники розвитку глобалізації туризму як галузі світової економіки та її характерні ознаки.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти розвитку міжнародного туризму

Тема 4. Статистика міжнародного туризму.

Історія розвитку статистики міжнародного туризму. Сучасні концептуальні засади статистики міжнародного туризму. Основні статистичні одиниці туризму. Статистика туристських потоків. Статистика туристичних доходів і витрат. Організація і методи статистичного обліку.

Тема 5. Сегментування міжнародного ринку туристичних послуг і географія туристичного попиту.

Сегментування міжнародного туристичного ринку. Поняття сегментування. Вимоги до ринкового сегменту в туризмі. Сегментування туристського ринку за географічним, демографічним, соціально-економічному, психографічному і поведінкових ознаках. Принципи типології як способу упорядкування інформації за ключовими ознаками. Принципи типології як способу упорядкування інформації за ключовими ознаками. Система показників

туристської типології. Типи країн світу з розвитку туризму. Туристські регіони (по ЮНВТО), сучасна структура міжнародних туристських прибуттів, прогнозовані зміни. Сутність туристського попиту. Фактори туристичного попиту. Основні ознаки туристичного попиту: динамізм, гетерогенність, комплексність, еластичність, сезонність і т.д. Статистична інформація статистичні показники туризму. Тенденція зміни туристського попиту. В світі. Методи прогнозування туристського попиту. Найбільші туристичні ринки в Європі, Америці, Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, в Африці, на Близькому Сході і в Південній Азії. Географія міжнародного ділового туризму, міжнародного релігійними туризму, лікувально-оздоровчий туризм.

Тема 6. Інформаційні технології в міжнародному туризмі.

Сутність інформації і види інформаційних технологій в туризмі. Класифікація систем обробки даних управління туристичними підприємствами. Розвиток інформаційних технологій. Глобальні розподільні системи в міжнародному туризмі. Способи поширення інноваційних продуктів.

Тема 7. Розвиток міжнародного туризму в світі.

Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі. Причини інтернаціоналізації туристського бізнесу ТНК в готельному господарстві. Вплив туристських ТНК на економіку країн базування і приймаючих країн. Статистика світових туристичних потоків і доходів. Характеристика стан розвитку туризму по регіонах світу. Порівняльний аналіз статистичних показників міжнародного туризму по країнах світу. Країни з найбільш високими туристськими потоками і доходами. Формування на ринку міжнародного туризму нових напрямків міжнародних подорожей.

Тема 8. Перспективи розвитку міжнародного туризму

Прогноз розвитку міжнародного туризму. Найцікавіші туристичні напрямки ХХІ ст. Перспективи політичної стабільності у світі та її вплив на розвиток міжнародного туризму.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Міжнародний туризм та його роль у світовому економічному розвитку												
Тема 1. Сутність, класифікація і фактори розвитку туристичного бізнесу	19	3	3			13	19	1	2			15
Тема 2. Організаційно-правові аспекти і методика визначення специфіки діяльності турфірми	19	3	3			13	19	1	2			15
Тема 3. Сутність та економічні засади міжнародного	19	3	3		0,5	13	19	2	2		1	15

туризму в контексті сучасної глобалізації												
Разом за змістовим модулем 1	57	9	9		0,5	39	57	4	6		1	45
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти розвитку міжнародного туризму												
Тема 4. Статистика міжнародного туризму	18	3	3			12	18	2	2			15
Тема 5. Сегментування міжнародного ринку туристичних послуг і географія туристичного попиту.	19	3	4		0,5	12	19	2	2			15
Тема 6. Інформаційні технології в міжнародному туризмі.	19	3	4			9	19	2	2			13
Тема 7. Розвиток міжнародного туризму в світі	19	3	3			8	19	2	2		1	15
Тема 8. Перспективи розвитку міжнародного туризму	18	3	3		1	8	18	2	2			15
Разом за змістовим модулем 2	93	15	17		1,5	49	93	10	6		1	73
Модуль 2												
ІНДЗ					2						2	
Усього годин	150	24	26		2	98	150	14	16		2	118

5. Теми семінарських занять :

-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність, класифікація і фактори розвитку туристичного бізнесу	3
2.	Організаційно-правові аспекти і методика визначення специфіки діяльності турфірми	3
3.	Сутність та економічні засади міжнародного туризму в контексті сучасної глобалізації	3
4.	Статистика міжнародного туризму	3
5.	Сегментування міжнародного ринку туристичних послуг і географія туристичного попиту.	4
6.	Інформаційні технології в міжнародному туризмі.	4

7.	Розвиток міжнародного туризму в світі	3
8.	Перспективи розвитку міжнародного туризму	3
	Разом	26

7. Теми лабораторних занять

-

8. Самостійна робота (118 годин) - реферативне дослідження

Тематика досліджень

- 1 Історія розвитку і концепція статистики міжнародного туризму.
2. Особливості ринку міжнародного туризму.
3. Світовий і регіональні ринки міжнародного туризму.
4. Особливості та структура індустрії міжнародного туризму
5. Особливості маркетингу міжнародного туризму
6. Фактори розвитку міжнародного туризму.
7. Сутність інформації та види інформаційних технологій у міжнародному туризмі.
8. Види формальностей у міжнародному туризмі і державне регулювання туристичних формальностей.
9. Функції міжнародного туризму в економіці країни. Значення і тенденції розвитку сучасного міжнародного туризму.
10. Міжнародний туризм як засіб інтеграції України у європейський та світовий простір: динаміка та проблеми розвитку.
11. Критерії вибору та розподіл об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО по країнам світу
12. Транснаціональні компанії на ринку міжнародного туризму
13. Процеси глобалізації у світовому туризмі
14. Міжнародні туристичні організації, їх функції. Дія в Україні.
15. Міжнародний туризм релігійної тематики. Центри паломництва.
16. Новітні методи менеджменту у міжнародному туризмі.
17. Україна на світовому ринку туристичних послуг.
18. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Європа.
19. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Америка
20. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Африка
21. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Південно-східна Азія
22. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Австралія і Тихоокеанський регіон
23. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Близький Схід
24. Особливості міжнаціонального спілкування в індустрії туризму
25. Національні моделі організації міжнародного туризму (за окремими країнами і регіонами).
26. Міжнародний досвід інтегрального захисту інформації на туристському підприємстві
27. Безпека при організації турів (за окремими країнами і регіонами).
28. Міжнародний досвід туристського освоєння природних національних парків.
29. Маркетингова стратегія сучасних музейних технологій.

9. Індивідуальні завдання

Мета індивідуального завдання (2 години) полягає в створенні умов для реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, нахилів. Індивідуальна розрахунково-графічна робота передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, збором інформації та обробкою інформації. Виконання індивідуального завдання полягає в пошуку та обробці інформації з іноземних джерел та написанні роботи «Аналіз розвитку міжнародного туризму (в обраній країні світу)», що

оцінюється в 20 балів. Варіанти роботи – будь-яка країна світу на вибір без права повторення між студентами груп денної й заочної форм навчання.

План написання індивідуальної роботи «Аналіз розвитку міжнародного туризму (в обраній країні світу)».

1. Тенденції розвитку міжнародного туризму у обраній країні за турпотоками.
2. Динаміка доходів і витрат міжнародного туризму у обраній країні.
3. Визначити показники абсолютного приросту, темпів зростання (спадання).
4. Оцінити тенденції країни на рівні макротуристичного регіону, до якого вона належить.
5. Оцінити тенденції розвитку міжнародного туризму країни на світовому фоні.
6. Визначити 5 видів туризму найбільш розвинутих у країні.
7. Закартувати 10 найбільш розвинутих курортів країни.
8. Обґрунтувати 10 найбільш цікавих місць для екскурсійного відвідування.
9. Одґрунтувати 5 найбільш перспективних видів туризму для даної країни.
10. Виконати прогноз розвитку туризму за тур потоками та доходами на 10 років вперед

10. Методи навчання

Формами організації навчання при вивченні курсу являються: лекції, семінарські заняття, самостійна та індивідуальна робота студентів. Самостійна робота студентів, що навчаються за різними формами, грає важливу роль в процесі підготовки і включає регулярну підготовку, виконання самостійних робіт, вивчення періодичної літератури, роботу з першоджерелами, написання реферату.

11. Критерії оцінювання:

Оцінювання рівня опанування студентом матеріалу навчальної дисципліни проводиться шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни з метою виявлення ступеню розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять (40 балів), а також за результатами виконання студентом індивідуального завдання, а саме: підготовки реферату (10 балів).

Загальні критерії оцінювання результатів поточного контролю з дисципліни:

45-50 балів	ЗВО виявив цілковите володіння навчальним матеріалом, вмів аргументовано його викладати під час усних опитувань та письмових відповідей. Усі виконані індивідуальні завдання продемонстрували здатність студента не тільки оперувати теоретичним матеріалом, але й застосовувати його на практиці, знаходити раціональні рішення проблемних ситуацій, його здатність до аналітичного та критичного мислення.
39-44 бали	ЗВО в цілому достатньо повно володіє навчальним матеріалом, здатний демонструвати знання теоретичних питань управління потенціалом та діагностики діяльності підприємств. Водночас, під час усного та письмового викладення деяких питань студент допускає окремі неточності та незначні помилки. Виконані індивідуальні завдання показують, що студенту дещо не вистачає аргументованості при розв'язанні деяких проблемних ситуацій.
35-38 балів	ЗВО володіє навчальним матеріалом частково, демонструючи базові теоретичні знання. Усні та письмові питання розкрито частково, поверхово, недостатньо аргументовано. Реферат виконаний на достатньо низькому рівні; індивідуальне практичне завдання обґрунтовано.
0-34 бали	ЗВО не володіє або недостатньо володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту більшості теоретичних питань. Індивідуальні завдання не виконані.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Оцінювання усної відповіді на теоретичне питання викладача відбувається за наступними критеріями:

Питання екзаменаційного білету	Бали
1. Перший рівень складності	10
2. Другий рівень складності	15
3. Третій рівень складності	25
Підсумок	50

Оцінювання відповіді на теоретичне питання відбувається за наступними критеріями:

понад 90% правильних відповідей 9-10 балів (перший рівень складності) 13-15 балів (другий рівень складності) 22-25 балів (третій рівень складності)	теоретичне питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки
76 – 90% правильних відповідей 7-9 балів (перший рівень складності) 11-13 балів (другий рівень складності) 19-22 балів (третій рівень складності)	теоретичне питання розкрито майже в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки
60 – 75 % правильних відповідей 6-7 балів (перший рівень складності) 9-13 балів (другий рівень складності) 15-22 балів (третій рівень складності)	значна частина теоретичного питання не була висвітлена
менш 60 % правильних відповідей 0-6 балів (перший рівень складності) 0-9 балів (другий рівень складності) 0-15 балів (третій рівень складності)	більша частина питання не була висвітлена або питання повністю не розкрито

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											
Модуль 1								Модуль 2			
ЗМ №1								СРС/ІНДЗ		Екзаме н	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	10/8		50	100
4	4	4	4	4	4	4	4				

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з

		повторного складання	можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи.

14. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкош- кур. – Харків: Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.: іл.
2. Александрова А. Ю. Международный туризм / А. Ю. Александрова – М.: Аспект Пресс, 2001. – 461 с.
3. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
4. Вавилова Е. В. Основы международного туризма: Учебное пособие. / Е. В. Вавилова. — М.: Гардарики, 2005. – 160 с.
5. Гуляев В. Г. Туристские перевозки: (документы, правила формуляры, технология). / В. Г. Гуляев. – М.: Финансы и статистика, 2003 – 368с.: ил.
6. Жарков Г. Н. Правовое обеспечение международного туризма: Учебно -практическое пособие / Г. Н. Жарков. – К.: Кондор, 2004. – 486 с.
7. Зорин И. В. Энциклопедия туризма: Справочник / И. В. Зорин, В. А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.
8. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности. Учебник. – Е. Н. Ильина. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 480 с: ил.
9. Любщева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. / О. О. Любщева. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с.
10. Любщева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любщева – К.: Альтерпрес, 2003. – 436 с.
11. Маринин М. М. Туристские формальности и безопасность в туризме. / М. М. Маринин. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 144 с.
12. Новиков В. С. Инновации в туризме. / В. С. Новиков. – М.: ИЦ «Академия», 2007. – 208 с.
13. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Покоłodна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.:ХНАМГ, 2008. – 541 с.
14. Осипова О. Я. Транспортное обслуживание. Обслуживание туристов: Учебник / О. Я. Осипова. – М.: Академия, 2006. – 384 с.
15. Основы туристской деятельности: учебник / Е.Н. Ильина, Г.И. Зорина, Е.В. Мошняга и др. – М.: Советский спорт, 2004.-200 с.
16. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябев. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 276 с.
17. Писаревський І. М. Планування та організація туристських маршрутів: Підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ госп- ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 304 с.
18. Сенин В. В. Организация международного туризма. / В. В. Сенин. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 400 с.
19. Тонкошкур М. В. Туристське країнознавство: Підручник / М. В. Тонкошкур, М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 475 с.
20. Ушаков Д. С. Прикладной туроперейтингу: учебн. пособие. / Д. С. Ушаков. – М.: ИКЦ «МарТ», 2004 г. – 416 с.

1. Державний служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Всесвітня рада з туризму та подорожей WTTC [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wttc.org/research/economic-research/economic-impact-analysis/>
4. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.world-tourism.org.
5. Міжнародні готельні мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.profz.ru/turism_23.html

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ
з дисципліни**

**«МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 242
«ТУРИЗМ»
УСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ)**

МАРІУПОЛЬ - 2020

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Тема 1. Сутність, класифікація і фактори розвитку туристичного бізнесу.

Мета вивчення теми:

Розкрити Сутність, класифікація і фактори розвитку туристичного бізнесу.

Питання до розгляду:

1. Предмет і завдання курсу. Поняття, цілі і функції туризму.
2. Економічне значення туризму, роль туризму в світовій економіці і в економіці окремих країн: доходи, інвестиції, зайнятість, розвитку супутніх галузей.

Зміст теми:

Предмет і завдання курсу. Поняття, цілі і функції туризму. Економічне значення туризму, роль туризму в світовій економіці і в економіці окремих країн: доходи, інвестиції, зайнятість, розвитку супутніх галузей. Класифікація, види та форми туризму. Ознаки, що об'єднують туристів і екскурсантів у категорію відвідувачів. Фактори розвитку туризму. Класифікація і характеристика видів туризму

Основні терміни і поняття:

Туризм, туристичний бізнес, доходи, інвестиції, міжнародний туризм, туристський регіон.

Тема 2. Методика визначення специфіки міжнародної туристичної діяльності.

Мета вивчення теми:

Формування знань щодо методики визначення специфіки міжнародної туристичної діяльності.

Питання до розгляду:

1. Туристське підприємство в структурі розвитку сучасного туризму: особливості відкриття та функціонування.
2. Організаційно-правові аспекти відкриття туристичного підприємства.
3. Кадровий менеджмент в організації індустрії туризму.
4. Внутрішнє та зовнішнє середовище турфірми.

Зміст теми:

Туристське підприємство в структурі розвитку сучасного туризму: особливості відкриття та функціонування. Організаційно-правові аспекти відкриття туристичного підприємства. Кадровий менеджмент в організації індустрії туризму. Внутрішнє та зовнішнє середовище турфірми. Поняття і основні функції туроператора. Класифікація та види туроперейтинга і туроператорів.. Стандарти туристського обслуговування. Туристська політика держави. Громадські об'єднання в туризмі. Міжнародні туристські організації і їх внесок в розвиток туризму. Міжнародні акти, що регулюють туристську діяльність. Всесвітній кодекс етики в туризмі як основа формування відносин в туристській сфері. Концепція сталого розвитку туризму і її значення для сучасної індустрії туризму.

Основні терміни і поняття:

Туристське підприємство, індустрія туризму, міжнародна туристична діяльність, середовище фірми.

Література:

Базова: 1,3,4,5,10

Тема 3. Сутність та економічні засади міжнародного туризму в контексті сучасної глобалізації.

Мета вивчення теми:

Вивчити сутність та економічні засади міжнародного туризму в контексті сучасної глобалізації.

Питання до розгляду:

1. Класифікація міжнародних туристичних ринків за цілями подорожей
3. Туристичне районування світу.
4. Аналіз динаміки міжрегіональних туристичних потоків.

Зміст теми:

Глобалізація та її причини. Процеси економічної глобалізації та їх вплив на зміни у міжнародному туризмі. Політичний, економічний і географічний підходи до аналізу сучасного стану міжнародного туризму. Чинники розвитку глобалізації туризму як галузі світової економіки та її характерні ознаки.

Основні терміни і поняття:

Міжнародний туризм, міжнародний ринок туристичних послуг, районування, макрорегіон.

Література:**Базова: 4,5,10,11,17,20****ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ****Тема 4. Статистика міжнародного туризму.****Мета вивчення теми:**

Формування знань у студентів щодо статистики міжнародного туризму

Питання до розгляду:

1. Історія появи та розвитку статистичного обліку у міжнародному туризмі.
2. Цілі і завдання туристичної статистики.
3. Основні розділи статистики міжнародного туризму.
- 4.

Зміст теми:

Історія розвитку статистики міжнародного туризму. Сучасні концептуальні засади статистики міжнародного туризму. Основні статистичні одиниці туризму. Статистика туристських потоків. Статистика туристичних доходів і витрат. Організація і методи статистичного обліку.

Основні терміни і поняття:

Статистика, облік міжнародного туризму, туристичні потоки, шкала тривалості перебування туристів, туристичний баланс.

Література:**Базова: 1,3,4,6,9,18****Тема 5. Сегментування міжнародного ринку туристичних послуг і
географія туристичного попиту.**

Мета вивчення теми:

Формування знань у студентів щодо основ сегментування міжнародного ринку туристичних послуг і географія туристичного попиту.

Питання до розгляду:

1. Сегментування міжнародного туристичного ринку. Поняття сегментування.
2. Вимоги до ринкового сегменту в туризмі.
3. Сегментування туристського ринку за географічним, демографічним, соціально-економічному, психографічному і поведінкових ознаках.
4. Принципи типології як способу упорядкування інформації за ключовими ознаками.

Зміст теми:

Сегментування міжнародного туристичного ринку. Поняття сегментування. Вимоги до ринкового сегменту в туризмі. Сегментування туристського ринку за географічним, демографічним, соціально-економічному, психографічному і поведінкових ознаках. Принципи типології як способу упорядкування інформації за ключовими ознаками. Принципи типології як способу упорядкування інформації за ключовими ознаками. Система показників туристської типології. Типи країн світу з розвитку туризму. Туристські регіони (по ЮНВТО), сучасна структура міжнародних туристських прибуттів, прогнозовані зміни. Сутність туристського попиту. Фактори туристичного попиту. Основні ознаки туристичного попиту: динамізм, гетерогенність, комплексність, еластичність, сезонність і т.д. Статистична інформація статистичні показники туризму. Тенденція зміни туристського попиту. В світі. Методи прогнозування туристського попиту. Найбільші туристичні ринки в Європи, Америці, Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, в Африці, на Близькому Сході і в Південній Азії. Географія міжнародного ділового туризму, міжнародного релігійними туризму, лікувально-оздоровчий туризм.

Основні терміни і поняття:

Сегментування, туристський ринок, мультиплікативний ефект, туристський спрос, інновації.

Література:

Базова: 11,16,17,19,20

Тема 6. Інформаційні технології в міжнародному туризмі.**Мета вивчення теми:**

Формування знань у студентів щодо розвитку інформаційних технологій в міжнародному туризмі.

Питання до розгляду:

1. Сутність інформації і види інформаційних технологій в туризмі.
2. Класифікація систем обробки даних управління туристичними підприємствами.
3. Розвиток інформаційних технологій.
4. Глобальні розподільні системи в міжнародному туризмі.
5. Способи поширення інноваційних продуктів.

Зміст теми:

Сутність інформації і види інформаційних технологій в туризмі. Класифікація систем обробки даних управління туристичними підприємствами. Розвиток інформаційних технологій. Глобальні розподільні системи в міжнародному туризмі. Способи поширення інноваційних продуктів.

Основні терміни і поняття:

Технології, турфірма, інноваційні продукти, Інтернет.

Література:

Базова: 2-5,4-9,15,18

Тема 7. Розвиток міжнародного туризму в світі.

Мета вивчення теми:

Формування знань у студентів щодо розвитку міжнародного туризму в світі.

Питання до розгляду:

1. Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі.
2. Причини інтернаціоналізації туристського бізнесу ТНК в готельному господарстві.
3. Вплив туристських ТНК на економіку країн базування і приймаючих країн.
4. Статистика світових туристичних потоків і доходів.

Зміст теми:

Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі. Причини інтернаціоналізації туристського бізнесу ТНК в готельному господарстві. Вплив туристських ТНК на економіку країн базування і приймаючих країн. Статистика світових туристичних потоків і доходів. Характеристика стан розвитку туризму по регіонах світу. Порівняльний аналіз статистичних показників міжнародного туризму по країнах світу. Країни з найбільш високими туристськими потоками і доходами. Формування на ринку міжнародного туризму нових напрямків міжнародних подорожей.

Основні терміни і поняття:

ТНК, франчайзінг, доходи туризму, туристичні потоки, індустрія туризму.

Література:

Базова: 2-5,4-9,15,18

Тема 8. Перспективи розвитку міжнародного туризму

Мета вивчення теми:

Формування знань у студентів щодо перспектив розвитку міжнародного туризму в світі.

Питання до розгляду:

1. Прогноз розвитку міжнародного туризму.
2. Найцікавіші туристичні напрямки XXI ст.
3. Перспективи політичної стабільності у світі та її вплив на розвиток міжнародного туризму.

Зміст теми:

Прогноз розвитку міжнародного туризму. Найцікавіші туристичні напрямки XXI ст. Перспективи політичної стабільності у світі та її вплив на розвиток міжнародного туризму.

Основні терміни і поняття:

Туристичний напрямок, політична стабільність, ВТО.

Література:

Базова: 2-5,4-9,15,18

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ
ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.**ТЕОРЕТИКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ****Тема 1. Сутність, класифікація і фактори розвитку туристичного бізнесу.*****Контрольні питання***

3. Предмет і завдання курсу. Поняття, цілі і функції туризму.
4. Економічне значення туризму, роль туризму в світовій економіці і в економіці окремих країн: доходи, інвестиції, зайнятість, розвитку супутніх галузей.

Проблемні питання

1. Дайте визначення туризму
2. Які виділяються рівні у світовій економіці туризму та який між ними взаємозв'язок?
3. Наведіть характеристику лімітованим факторам економіки туризму.
4. Дайте характеристику туризму як сфері господарської діяльності.
5. Поясніть, у чому полягає соціокультурний вплив туризму. Наведіть приклади.
6. Охарактеризуйте економічну, соціальну та гуманітарну функції туризму.
7. У чому полягають негативні наслідки від туризму? Як їх можливо мінімізувати.
8. Опишіть пізнавальні подорожі античності. Визначте вплив різних культур на розвиток туризму.
9. Охарактеризуйте етап зародження елементів туризму. Назвіть відомих мандрівників та мореплавців.
10. Назвіть головні принципи класифікації подорожуючих осіб та їх основні категорії.
11. Перерахуйте та дайте характеристику теоретичним аспектам міжнародного туризму.

12. Який вид туризму є найбільш розповсюдженим. Дайте його характеристику.
13. Якими параметрами повинна характеризуватися територія, щоб її можна було розглядати як туристський регіон.
14. У чому проявляється вплив економіко-соціальних факторів на туризм?
15. Дайте розгорнуте визначення країн пасивного та активного туризму. Наведіть приклади.

Ключові терміни і поняття

Туризм, туристичний бізнес, доходи, інвестиції, міжнародний туризм, туристський регіон.

Література:

Базова: 1,3,4,20

Тема 2. Методика визначення специфіки міжнародної туристичної діяльності.

Контрольні питання

5. Туристське підприємство в структурі розвитку сучасного туризму: особливості відкриття та функціонування.
6. Організаційно-правові аспекти відкриття туристичного підприємства.
7. Кадровий менеджмент в організації індустрії туризму.
8. Внутрішнє та зовнішнє середовище турфірми.

Проблемні питання

1. Туристське підприємство в структурі розвитку сучасного туризму: особливості відкриття та функціонування.
2. Організаційно-правові аспекти відкриття туристичного підприємства. Кадровий менеджмент в організації індустрії туризму.
3. Внутрішнє та зовнішнє середовище турфірми.
4. Поняття і основні функції туроператора.

5. Класифікація та види туropolерейтинга і туropolераторів..
6. Стандарти туристського обслуговування.
7. Туристська політика держави. Громадські об'єднання в туризмі.
8. Міжнародні туристські організації і їх внесок в розвиток туризму.
Міжнародні акти, що регулюють туристську діяльність.
9. Всесвітній кодекс етики в туризмі як основа формування відносин в туристській сфері.
10. Концепція сталого розвитку туризму і її значення для сучасної індустрії туризму.

Ключові терміни і поняття

Туристське підприємство, індустрія туризму, міжнародна туристична діяльність, середовище фірми.

Література:

Базова: 1,3,4,5,10

Тема 3. Сутність та економічні засади міжнародного туризму в контексті сучасної глобалізації.

Контрольні питання

1. Класифікація міжнародних туристичних ринків за цілями подорожей
3. Туристичне районування світу.
4. Аналіз динаміки міжрегіональних туристичних потоків.

Проблемні питання

1. Глобальний, регіональний та локальний рівні формування міжнародного ринку туристичних послуг.
2. Класифікація міжнародних туристичних ринків за цілями подорожей
3. Туристичне районування світу.
4. Аналіз динаміки міжрегіональних туристичних потоків.
5. Основні рецептивні та генеруючі країни для туристичних макрорегіонів.

6. Суб'єкти міжнародного туристичного ринку.
7. Проблеми сегментування міжнародного ринку туристичних послуг. Критерії виділення ринкового сегменту.
8. Фактори формування туристичного попиту у відправляючій та приймаючій країнах.
9. Кількісні та вартісні показники вимірювання обсягів туристичного попиту.

Ключові терміни і поняття

Міжнародний туризм, міжнародний ринок туристичних послуг, районування, макрорегіон.

Література:

Базова: 4,5,10,11,17,20

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

Тема 4. Статистика міжнародного туризму.

Контрольні питання

5. Історія появи та розвитку статистичного обліку у міжнародному туризмі.
6. Цілі і завдання туристичної статистики.
7. Основні розділи статистики міжнародного туризму.

Проблемні питання

1. Показники, що характеризують туристичні потоки.
2. Шкала тривалості перебування туристів.
3. Методичні підходи до впорядкування складу туристичних витрат.
4. Країни активного та пасивного туризму.
5. Поняття туристичного балансу. Рекомендації Міжнародного валютного фонду щодо структури активу та пасиву платіжного балансу країни за розділом «Туризм».

6. Методи статистичних спостережень через звітність: облік на кордоні та реєстрація прибуттів в засобах розміщення.
7. Транспортна статистика. Банківський метод розрахунку вартісних показників розвитку міжнародного туризму.
8. Організація спеціальних статистичних спостережень в туризмі.
9. Показники динаміки кількості туристичних прибуттів та доходів від міжнародного туризму.
10. Кількісні оцінки перспектив розвитку міжнародного туризму.

Ключові терміни і поняття

Статистика, облік міжнародного туризму, туристичні потоки, шкала тривалості перебування туристів, туристичний баланс.

Література:

Базова: 1,3,4,6,9,18

Тема 5. Сегментування міжнародного ринку туристичних послуг і географія туристичного попиту.

Контрольні питання

5. Сегментування міжнародного туристичного ринку. Поняття сегментування.
6. Вимоги до ринкового сегменту в туризмі.
7. Сегментування туристського ринку за географічним, демографічним, соціально-економічному, психографічному і поведінкових ознаках.
8. Принципи типології як способу упорядкування інформації за ключовими ознаками.

Проблемні питання

1. Дайте визначення туристського ринку.
2. Назвіть та охарактеризуйте головних учасників туристського ринку.
3. Які фактори впливають на розвиток туристського ринку.

4. Дайте визначення інфраструктури туристського ринку.
5. Що таке мультиплікативний ефект? Як він проявляється у туризмі?
6. За допомогою яких показників проводиться оцінка мультиплікативного ефекту туристської діяльності?
7. Наведіть визначення сегментування ринку. Чому необхідно сегментувати туристський ринок?
8. Назвіть головні ознаки сегментування туристичного ринку.
9. Назвіть сучасні тенденції туристського спросу та фактори, що їх визначають.
10. Охарактеризуйте інновації на світовому ринку туристських послуг.

Ключові терміни і поняття

Сегментування, туристський ринок, мультиплікативний ефект, туристський спрос, інновації.

Література:

Базова: 11,16,17,19,20

Тема 6. Інформаційні технології в міжнародному туризмі.

Контрольні питання

6. Сутність інформації і види інформаційних технологій в туризмі.
7. Класифікація систем обробки даних управління туристичними підприємствами.
8. Розвиток інформаційних технологій.
9. Глобальні розподільні системи в міжнародному туризмі.
10. Способи поширення інноваційних продуктів.

Проблемні питання

1. Дайте визначення інформаційним технологіям у туризмі.
2. Як впливає розвиток інформаційних технологій на туристичний бізнес?
3. Якими способами розповсюджуються інноваційні продукти?

4. Чи використовуються ці способи у туристичному бізнесі?
5. Дайте характеристику глобальних розподільчих систем.
6. Яким чином турфірми можуть використовувати Інтернет у своїй діяльності?
7. Назвіть основні туристичні портали та сервери в Інтернеті та порівняйте їх.
8. Наведіть приклади туроператорських сайтів в Інтернеті.
9. Як розвивається електронна комерція в Україні?

Ключові терміни і поняття

Технології, турфірма, інноваційні продукти, Інтернет.

Література:

Базова: 2-5,4-9,15,18

Тема 7. Розвиток міжнародного туризму в світі.

Контрольні питання

5. Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі.
6. Причини інтернаціоналізації туристського бізнесу ТНК в готельному господарстві.
7. Вплив туристських ТНК на економіку країн базування і приймаючих країн.
8. Статистика світових туристичних потоків і доходів.

Проблемні питання

1. Які шляхи та способи використовують ТНК для розширення своєї іноземної присутності?
2. Перерахуйте основні стратегії готельних ТНК. У чому полягають сильні та слабкі сторони кожної з них?

3. Чим пояснюється широке розповсюдження системи франчайзинга в міжнародному готельному бізнесі?
4. Назвіть всесвітньо відомі торгові марки на ринку туристських послуг.
5. Як впливають глобалізаційні процеси на індустрію туризму?
6. Що можна віднести до сучасних аспектів розвитку туризму?
7. Поясніть зміст концепції сталого розвитку туризму.

Ключові терміни і поняття

ТНК, франчайзінг, доходи туризму, туристичні потоки, індустрія туризму.

Література:

Базова: 2-5,4-9,15,18

Тема 8. Перспективи розвитку міжнародного туризму

Контрольні питання

4. Прогноз розвитку міжнародного туризму.
5. Найцікавіші туристичні напрямки ХХІ ст.
6. Перспективи політичної стабільності у світі та її вплив на розвиток міжнародного туризму.

Проблемні питання

1. Прогноз розвитку міжнародного туризму.
2. Найцікавіші туристичні напрямки ХХІ ст.
3. Перспективи політичної стабільності у світі та її вплив на розвиток міжнародного туризму.
4. Міжнародні туристичні організації.
5. Всесвітня туристична організація (ВТО) як приклад світової організації туризму загального характеру.
6. Провідні міжнародні організації галузевого характеру.

Ключові терміни і поняття

Література:**Базова: 2-5,4-9,15,18****ЛІТЕРАТУРА**

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкош-кур. – Харків: Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.: іл.
2. Александрова А. Ю. Международный туризм / А. Ю. Александрова – М.: Аспект Пресс, 2001. – 461 с.
3. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
4. Вавилова Е. В. Основы международного туризма: Учебное пособие. / Е. В. Вавилова. — М.: Гардарики, 2005. – 160 с.
5. Гуляев В. Г. Туристские перевозки: (документы, правила формуляры, технология). / В. Г. Гуляев. – М.: Финансы и статистика, 2003 – 368с.: ил.
6. Жарков Г. Н. Правовое обеспечение международного туризма: Учебно - практическое пособие / Г. Н. Жарков. – К.: Кондор, 2004. – 486 с.
7. Зорин И. В. Энциклопедия туризма: Справочник / И. В. Зорин, В. А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.

8. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности. Учебник. – Е. Н. Ильина. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 480 с: ил.
9. Любичева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. / О. О. Любичева. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с.
10. Любичева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любичева – К.: Альтерпрес, 2003. – 436 с.
11. Маринин М. М. Туристские формальности и безопасность в туризме. / М. М. Маринин. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 144 с.
12. Новиков В. С. Инновации в туризме. / В. С. Новиков. – М.: ИЦ «Академия», 2007. – 208 с.
13. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Покоłodна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.:ХНАМГ, 2008. – 541 с.
14. Осипова О. Я. Транспортное обслуживание. Обслуживание туристов: Учебник / О. Я. Осипова. – М.: Академия, 2006. – 384 с.
15. Основы туристской деятельности: учебник / Е.Н. Ильина, Г.И. Зорина, Е.В. Мошняга и др. – М.: Советский спорт, 2004.-200 с.
16. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябев. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 276 с.
17. Писаревський І. М. Планування та організація туристських маршрутів: Підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ госп- ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 304 с.
18. Сенин В. В. Организация международного туризма. / В. В. Сенин. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 400 с.
19. Тонкошкур М. В. Туристське країнознавство: Підручник / М. В. Тонкошкур, М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 475 с.
20. Ушаков Д. С. Прикладной туроперейтингу: учебн. пособие. / Д. С. Ушаков. – М.: ИКЦ «МарТ», 2004 г. – 416 с.

Ресурси мережі Internet

6. Державний служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

7. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
8. Всесвітня рада з туризму та подорожей WTTC [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wttc.org/research/economic-research/economic-impact-analysis/>
9. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.world-tourism.org.
10. Міжнародні готельні мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.profz.ru/turism_23.html

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СРС

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

У ході самостійної роботи студент працює за такими напрямками:

- вивчення лекційного матеріалу та рекомендованої літератури;
- підготовка за наведеними контрольними запитаннями до семінарських занять;
- у ході вивчення тем курсу самостійний контроль знань за наведеними нижче запитаннями та завданнями;
- підготовка проблемних запитань до дискусії у групі;
- підготовка логіко-схематичного конспекту за темами курсу.

ТЕМИ РЕФЕРАТИВНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Історія розвитку і концепція статистики міжнародного туризму.
2. Особливості ринку міжнародного туризму.
3. Світовий і регіональні ринки міжнародного туризму.
4. Особливості та структура індустрії міжнародного туризму
5. Особливості маркетингу міжнародного туризму
6. Фактори розвитку міжнародного туризму.
7. Сутність інформації та види інформаційних технологій у міжнародному туризмі.
8. Види формальностей у міжнародному туризмі і державне регулювання туристичних формальностей.
9. Функції міжнародного туризму в економіці країни. Значення і тенденції розвитку сучасного міжнародного туризму.
10. Міжнародний туризм як засіб інтеграції України у європейський та світовий простір:
динаміка та проблеми розвитку.

11. Критерії вибору та розподіл об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО по країнам світу
12. Транснаціональні компанії на ринку міжнародного туризму
13. Процеси глобалізації у світовому туризмі
14. Міжнародні туристичні організації, їх функції. Дія в Україні.
15. Міжнародний туризм релігійної тематики. Центри паломництва.
16. Новітні методи менеджменту у міжнародному туризмі.
17. Україна на світовому ринку туристичних послуг.
18. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Європа.
19. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Америка
20. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Африка
21. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Південно-східна Азія
22. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Австралія і Тихоокеанський регіон
23. Регіональні особливості надання і споживання туристичних послуг: Близький Схід
24. Особливості міжнаціонального спілкування в індустрії туризму
25. Національні моделі організації міжнародного туризму (за окремими країнами і регіонами).
26. Міжнародний досвід інтегрального захисту інформації на туристському підприємстві
27. Безпека при організації турів (за окремими країнами і регіонами).
28. Міжнародний досвід туристського освоєння природних національних парків.
29. Маркетингова стратегія сучасних музейних технологій.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Тести

- 1.** Друге місце в світі за кількістю іноземних туристів посідає: а) Іспанія;
б) США.
- 2.** У більшості країн світу, що розвиваються, на іноземний туризм припадає: а) 10-15% доходів від експорту;

б) 15-20% доходів від експорту.

3. Пільговий порядок проходження туристів через «зелений коридор» використовується для декларування товарів:

а) в усній формі;

б) в письмовій формі.

4. Чи правильним є твердження, що під час турпоїздки не можна продовжити термін візи : а) ні; б) так.

5. Чи правильним є твердження, що Шенгенський та Європейський союз – це поняття синоніми:

а) так; б) ні.

6. Обов'язковим при перетині державного кордону є заповнення митної декларації встановленої форми для кожної особи, яка досягла:

а) 18-літнього

віку; б) 16-літнього віку.

7. Чи правильним є твердження, що у Францію та Ізраїль не можна ввозити цуценят і кошенят віком до трьох місяців:

а) так; б) ні.

8. Показник прибуття міжнародних туристів, що обліковуються на кордоні (за винятком одноденних відвідувачів) у статистиці міжнародного туризму позначається як: а) VF; б) TF.

9. Чи правильним є твердження: якщо віза була отримана і проставлена в паспорті, але турпоїздка з певних причин не відбулася і перенесена на більш пізній час, тоді необхідно спочатку анулювати візу в посольстві, а потім дати запит на нову:

а) ні; б) так.

10. На автомобільний та повітряний види пасажирського транспорту в міжнародних туристських перевезеннях припадає:

а) 90% туристських прибутків у

світі; б) 75% туристських прибутків у світі .

11. Чи правильним є твердження, що укладаючи договір з туристом, багато турфірм включають до нього пункт, який передбачає, що турфірма не несе відповідальності за правильність оформлення закордонного паспорта клієнта: а) так; б) ні.

12. У шенгенську зону входять усі країни – учасниці ЄС,

окрім: а) Великої Британії та Ірландії;

б) Норвегії та Данії.

13. Витрати, пов'язані з перевезенням іноземних туристів транспортними компаніями країни їхнього походження або третьої країни:

а) не включають у туристські доходи; б) включають у туристські доходи.

14. Пільговий порядок проходження туристів через «червоний коридор» використовується для декларування товарів:

а) в усній формі;

б) в письмовій формі.

15. Чи правильним є твердження, що практично в усіх країнах під час поїздки не можна переоформити візу:

а) ні; б) так.

Контрольні

питання:

Варіант 1

1. Системний підхід як метод вивчення індустрії туризму.
2. Сучасні канали збуту туристичного продукту.
3. Скласти схему основних напрямків діяльності туроператора.

Варіант 2

1. Основні функції та структура туристичного ринку.
2. Транснаціональні компанії на ринку туристичних послуг.
3. Визначити алгоритм дії туроператора, який має намір розпочати роботу з надання туристичних послуг іноземним громадянам на території своєї держави.

Варіант 3

1. Основні тенденції розвитку міжнародного туризму в ХХІ ст.
2. Соціально-економічне значення міжнародного туризму.
3. Схематично зобразити послідовність дій турагента при організації туристичної поїздки групи клієнтів за кордон.

Варіант 4

1. Світова туристична індустрія ХХІ ст.

2. Туристські потреби та їх вплив на формування світових туристичних потоків.
3. Визначити відсоток закордонних туристів від загальної кількості населення перших 20 країн — донорів світового туризму.

Варіант 5

1. WTO як основний провідник ідей сучасного міжнародного туризму.
2. Гуманітарне значення міжнародного туризму.
3. Скласти схему формування міжнародних рекреаційних і пізнавальних туристичних потоків.

Варіант 6

1. Процеси глобалізації у світовому туризмі та їх вплив на розвиток міжнародного туризму.
2. Україна і світовий туристичний ринок.
3. Визначити співвідношення в'їзних і виїзних туристів для першої десятки країн, що перебувають у переліку країн-донорів і країн-акцепторів світового туристичного потоку.

Варіант 7

1. Основні чинники формування туристсько-рекреаційних потреб.
2. Перспективи розвитку міжнародного туризму у першій чверті XXI ст. за прогнозами WTO.
3. Визначити відсоток громадян, що їздять у закордонні подорожі, від загальної кількості населення в перших 20 країнах — донорах міжнародного туризму.

Варіант 8

1. Вплив міжнародного туризму на економіку країни А (економічно розвиненої) та країни В (що розвивається).
2. Сегментація міжнародного туристичного ринку. Описати та зобразити графічно розвиток міжнародного туризму за період після Другої світової війни за напрямками: відпочинковий, паломницький, конгресний туризм.

Варіант 9

1. Форми ринкових структур у сучасному міжнародному туристичному бізнесі.
2. Актуальний стан і перспективи розвитку іноземного туризму в Україні.
3. Описати та побудувати графіки (діаграми) розвитку туризму в 10 провідних туристичних країнах Європи.

Варіант 10

1. Сучасні підходи до розвитку туристичного маркетингу.
2. Класифікація ринків міжнародного туризму.
3. Проаналізувати туристичні потоки в Україну та за її межі за останні 10 років за основними десятима напрямками переміщення туристів, використовуючи найповніші статистичні дані.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ, ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкош-кур. – Харків: Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.: іл.
2. Александрова А. Ю. Международный туризм / А. Ю. Александрова – М.: Аспект Пресс, 2001. – 461 с.
3. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
4. Вавилова Е. В. Основы международного туризма: Учебное пособие. / Е. В. Вавилова. — М.: Гардарики, 2005. – 160 с.
5. Гуляев В. Г. Туристские перевозки: (документы, правила формуляры, технология). / В. Г. Гуляев. – М.: Финансы и статистика, 2003 – 368с.: ил.
6. Жарков Г. Н. Правовое обеспечение международного туризма: Учебно - практическое пособие / Г. Н. Жарков. – К.: Кондор, 2004. – 486 с.
7. Зорин И. В. Энциклопедия туризма: Справочник / И. В. Зорин, В. А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.
8. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности. Учебник. – Е. Н. Ильина. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 480 с: ил.
9. Любіцева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. / О. О. Любіцева. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с.
10. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любіцева – К.: Альтерпрес, 2003. – 436 с.
11. Маринин М. М. Туристские формальности и безопасность в туризме. / М. М. Маринин. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 144 с.
12. Новиков В. С. Инновации в туризме. / В. С. Новиков. – М.: ИЦ «Академия», 2007. – 208 с.
13. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколотна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.:ХНАМГ, 2008. – 541 с.

14. Осипова О. Я. Транспортное обслуживание. Обслуживание туристов: Учебник / О. Я. Осипова. – М.: Академия, 2006. – 384 с.
15. Основы туристской деятельности: учебник / Е.Н. Ильина, Г.И. Зорина, Е.В. Мошняга и др. – М.: Советский спорт, 2004.-200 с.
16. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябєв. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 276 с.
17. Писаревський І. М. Планування та організація туристських маршрутів: Підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ госп- ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 304 с.
18. Сенин В. В. Организация международного туризма. / В. В. Сенин. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 400 с.
19. Тонкошкур М. В. Туристське країнознавство: Підручник / М. В. Тонкошкур, М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 475 с.
20. Ушаков Д. С. Прикладной туроперейтингу: учебн. пособие. / Д. С. Ушаков. – М.: ИКЦ «МарТ», 2004 г. – 416 с.

Ресурси мережі Internet

11. Державний служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
12. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
13. Всесвітня рада з туризму та подорожей WTTC [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wttc.org/research/economic-research/economic-impact-analysis/>
14. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.world-tourism.org.
15. Міжнародні готельні мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.profz.ru/turism_23.html

**ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ БІБЛІОТЕКИ ПО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НАВЧАЛЬНИМИ ПІДРУЧНИКАМИ
(ПОСІБНИКАМИ) З ДИСЦИПЛІНИ**

з/п	Найменування навчальної дисципліни	Автор підручника (навчального посібника тощо)	Найменування підручника (навчального посібника тощо)	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників
1	Міжнародний туризм	І.М. Школа	Менеджмент туристичної індустрії	Чернівці : Книги-XXI, 2003. - 596 с.	2
2		К.В.Осипенко	Розвиток міжнародної конкурентоспроможності туристичних регіонів світу	К.: СПД Чальчинська Н.В., 2017. – 219 с.	1

